

روزنامه

www.sharghdaily.ir

یکشنبه ۲۹ فروردین ۱۴۰۰
۵ رمضان ۱۴۴۲
۱۸ آوریل ۲۰۲۱

سال هجدهم • شماره ۳۹۸۰ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۳:۰۴ • اذان مغرب ۱۹:۵۹

اذان صبح فردا ۴:۵۷ • طلوع آفتاب ۶:۲۷

فardashargh@gmail.com

روزنامه‌رو

نور نوشت

برنامه ۳۰ شب سی احسان ویژه طبخ و توزیع غذا برای کارتن‌خواب‌ها در منطقه خاوران برگزار می‌شود. / عکس:امیرعباس قاسمی، میزان

پرنده آبی

همگرایی پزشکان

پویا نعمت‌اللهی

پزشکان در جامعه ایرانی نیروی قدرتمندی هستند.این ربطی به دوران فعلی کرونا ندارد. از گذشته تاکنون چنین بوده است. پزشکان ایرانی در بسیاری از عرصه‌های اجتماعی و صنفی نفوذ کرده‌اند. از سیاست و نمایندگی مجلس و احزاب و عرصه هنر و موسیقی گرفته تا بخش‌های مختلف اقتصادی، تولیدی، بازرگانی، خدمات و فعالیت‌های اجتماعی همه و همه شاهد حضور مؤثر پزشکان است. اما پزشکی یک شغل تمام‌وقت با درآمد مکفی و مناسب و با پرستیژ اجتماعی و شخصی بالا است. پس چرا پزشکان تمایل دارند به سایر حوزه‌ها ورود کنند؟ شاید درآمد آن مشاغل بالاتر است. اما این پاسخ قابل‌قبول نیست و در بهترین حالت فقط بخشی از مسئله را پوشش می‌دهد. پس دلیل اصلی چیست؟

به نظر می‌رسد پاسخ را باید در انحصاری‌ترین رفتار اجتماعی پزشکان در قبال یکدیگر جست‌وجو کرد. پزشکان یک ویژگی منحصربه‌فرد دارند که در هیچ صنف دیگری نمی‌توان مشابهی برای آن پیدا کرد. این خصیصه همانا عدم ورود به منازعات صنفی در صحنه‌های جمعی و اجتماعی است. حتی در عرصه سیاسی که محلی برای مجادله اندیشه‌های بعضا متضاد است، به‌ندرت می‌توان پزشکان را در تقابل با یکدیگر یافت. نه اینکه پزشکان مذکور با یکدیگر اختلاف‌نظر و دیدگاه نداشته باشند بلکه بدین معنا که با وجود مخاصمات متعدد با یکدیگر، این کشمکش‌ها را وارد عرصه اجتماعی یا جمعی نمی‌کنند.

از این حیث، بدیهی است که درگیری‌های صنفی و تخصصی نیز به‌ندرت امکان ظهور و بروز پیدا می‌کنند. نمونه بازار آن را باید در اظهارات کیانوش جهانبور، سخنگوی جنجالی سازمان غذا و دارو در فضای توئیتر دانست. پزشکان توئیتر گرایش‌های سیاسی مختلف و متعددی دارند و حسب مورد نسبت به اظهارات و سیاست‌های دولت و سایر جریان‌های سیاسی موضع می‌گیرند. بسیاری از این پزشکان حسب گرایش‌های خود می‌توانند نسبت به اظهارات جهانبور مواضع انتقادی داشته باشند.

این مواضع الزاما سویه‌های سیاسی ندارد بلکه می‌تواند سایر جنبه‌های فعالیت جهانبور (مانند ادبیات پاسخ‌گویی او یا موضوع شفافیت واکسن) را نیز در بر داشته باشد. اما به‌ندرت این مواضع

پیشنهاد

«چرا پزشک شدم»

آزادی‌هایی است که در سایه آن مردم بتوانند به جایگاه انسانی‌شان دست یابند. کتاب، همچنین نگاهی دارد به شرایط و اوضاع سیاسی کشور و مسیر تحصیلی دانشجویان پزشکی و افکار و جریان‌های فعال در محیط‌های دانشگاهی و دانشجویان چپ و مسلمان در دانشگاه‌ها و مطالبات ایشان. در ادامه هم پس از طی دوره تخصصی و ورود به سازمان نظام پزشکی، کتاب تحلیلی دارد بر مسائلی که متلاینه جامعه پزشکی است... در این بخش، نویسنده کتاب، به مافیای فساد در برخی بیمارستان‌ها هم ورود می‌کند و از حقوق مردم سخن می‌گوید و هم

دهه ۴۰ و ۵۰ که اوج مبارزات دانشجویی است و نویسنده هم خود درگیر مبارزه و اعتراضات علیه دیکتاتوری شاه و حقان موجود و تلاش برای کسب

را بروز می‌دهند. به بیان دیگر پزشکان با هرگونه تفاوت و سلیقه و رای و نظر در عرصه شبکه اجتماعی توئیتر از در ستیز با یکدیگر درمی‌آیند. این ویژگی خاص و منحصربه‌فرد پزشکان است که آنها را در تمامی حوزه‌هایی که وارد می‌شوند، موفق و قدرتمند می‌سازد. اگر نگاهی به اطراف خود بیندازیم به‌راحتی متوجه می‌شویم که تقریبا همه مشاغل جامعه، یا کار همکاران خود را قبول ندارند یا آنان را در مظان کم‌کاری و نابلدی و بی‌عرضگی قرار می‌دهند. حتی برخی از مشاغل هستند که با وجود پیوستگی‌های اجتماعی و سیاسی اما بازم از نقد سنگین و تخریب‌گرانه همدیگر لحظه‌ای غافل و فارغ نیستند.نمونه آن را باید خود ما روزنامه‌نگاران دانست. اگر روزنامه‌نگاران کشور می‌توانستند درجات واگرایی خود را کاهش دهند، اکنون وضع ما و جامعه چنین نبود.

به‌هردقتیر جا دارد از پزشکان عزیز کشورمان تشکر کنیم که تحت هر شرایط سیاسی و اجتماعی از همگرایی مذکور برخوردارند و قطعا همین خصیصه است که امکان ایستادگی و انسجام آنها را در مقابل شرایط سهمگین کنونی فراهم کرده است.

سال جدید همیشه فرصتی است که نگاهی به پشت سر و به آنچه گذشت، بیندازی و هدف‌های ریز و درشتی را که داشته‌ای و اندازهای که به آنها رسیده‌ای یا نرسیده‌ای یا هدفی که به خطا داشته‌ای و به اشتباه امید بسته بودی را مرور کنی. از شما چه پنهان، در سال جدید بیشتر از قبل دریافتم هدف بزرگی که به طور جدی در هر شرایطی با شوق و ذوق تاکنون دنبال کرده‌ام، پیداکردن راهی بوده تا میان علوم طبیعی و علوم انسانی، به‌ویژه بین مغزپژوهی اجتماعی، فلسفه و هنر پیوند ایجاد کنم. یکی از شواهد این کوشش سخنرانی‌های ۲۲ سال گذشته سمینارهای ادواری دو هفته در میان مغزپژوهی اجتماعی بوده است. نگاهی به موضوعات مورد بحث در این سخنرانی‌ها و مقالات و یادداشت‌های این مدت در مجلات تخصصی و غیرتخصصی نیز شاهد دیگری بر این مدعااست. مطمئنا این تلاش‌ها بدون پشتوانه مطالعاتی پژوهش‌های وسیع در حال انجام جهانی، میسر نمی‌شد. با وجود وسعت دامنه این مطالعات، بضاعت محدود و بازدارندگی موانع روزمره زندگی در این سوی دنیا، بدیهی است که این پیکبری منقطع و ناقص، کاری فرپرازونشیب باشد؛ ولی در این خلاصه می‌خواهم سعی کنم با به‌خاطرآوری نکاتی کلیدی، مسیری کلی برای آینده را ترسیم کرده باشم و آن را با دیگر علاقه‌مندان این حوزه به شراکت بگذارم تا شاید منجر به حرکتی گروهی نیز در این زمینه شود. متأسفانه بسیاری از ایده‌های نوشته‌شده یا سخنرانی‌ها در جمع محدود گفته شده که برداشت‌هاییم از یافته‌های فعالان بزرگ در این حوزه بینارشته‌ای بود، در سطح وسیع منتشر نشده و درحال حاضر منبعی قابل رجوع برای علاقه‌مندان نیست؛ ولی برای دنبال‌کردن این ایده،

مغز اجتماعی-۱۵۸

تلاش برای پیوند

کتاب «جهان در مغز» سال ۱۳۷۸، جره‌ای از جام وجود (از مغز تا آگاهی، فلسفه و هنر) در سال ۱۳۸۸، که گفت‌وگویی مجازی با «اما جان‌مدران» مغزپژوه معروف است، برای اهل کتاب می‌توانسد قابل رجوع باشد. ترجمه کتاب طبیعت و قاعده (گفت‌وگوی «پل ریکور» با «ژان پیر شازنژو»، به اتفاق «بابک احمدی» که در همان سال منتشر شده و ترجمه کتاب آینه‌ها در مغز با همکاری «زهره مرادی»، در سال ۱۳۸۹، همه قدماتی بود در راستای تلاش برای پیوندی جدی‌تر مابین سه رشته مغزپژوهی، فلسفه و هنر که ذکر شد. بحثی که بین «پل ریکور» و «ژان پیر شازنژو» در کتاب طبیعت و قاعده درگرفته بود و ادعای نوعی گسست و شکاف از منظر پدیدارشناسی در عرصه فلسفه و هنر از یک طرف و مغزپژوهی از طرف دیگر، از جانب «پل ریکور» را دامن می‌زد، شاید بتوان آغاز گشایش‌های اساسی نوبنیی در مطالعات جدید از دو سوی مغزپژوهی و فلسفه دانست. دو سال قبل از چاپ این کتاب، مفصل راجع به این معضل که از طرف «ریکور» یک شکاف و گسست پرسنشدی به نظر می‌رسید، در جلسه سمینارهای مغزپژوهی در سال ۱۳۸۵ توضیح داده‌ام که امیدوارم به‌زودی بتوانم آن را بازنشر دهم. «ریکور» به‌عنوان یک پدیدارشناس اهل هرمنوتیک عقیده داشت که زیست‌شناسی و مغزپژوهی نمی‌تواند ارزش و معنا ایجاد کند و اخلاق و عرف و هنرهای اجتماعی را نمایندگی کند؛ بنابراین این شکاف و خلا باید با گفتمان‌های دیگر که می‌توانند اخلاق را در جامعه بشری نمایندگی کنند، پر شود. برعکس، «شازنژو» بر این امر یا می‌فشارد که مغزپژوهی براساس زیست‌شناسی جدید شواهد کافی دارد تا نشان دهد که گسست و شکافی در میان نیست؛ بلکه با دستیابی به ماهیت زیستی و فعالیت مغز در طول تجربه زندگی است که می‌توان ارزش‌ها و اخلاق زیستی و باید و نبایدهای زندگی را نیز تا اندازه زیادی از آنها استنتاج کرد. او عقیده دارد که دانشمندان علوم اعصاب نیز باید در

زمین سبز

دیپلماسی آبکی و جنگ جهانی سوم

بگرید معاهدات و توافقات بین‌المللی را دور زده و در مسیر این رودخانه سد ایجاد کند. به نظر شما چه اتفاقی خواهد افتاد؟

اشرف غنی، رئیس‌جمهور افغانستانی که با داشتن سرانه دوهزارو ۷۷۵ متر مکعب آب به ازای هر شهروند در جایگاه سبنا خوبی در بحث آبی سرزمینی قرار دارد، در مراسم افتتاح سد کمال خان گفته در صورت تقاضای مازاد آب از سوی ایران حاضر به تبادل نفت در برابر آب خواهیم بود که سعید خلیب‌زاده، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران، در پاسخ اظهار کرده رودخانه هیرمند دارای رژیم حقوقی تعریف‌شده‌ای است و براساس قراردادی که در سال ۱۳۵۱ بین دو کشور به امضا و در مجالس قانون‌گذاری هر دو کشور به تصویب رسیده، حقابه ایران کاملا مشخص بوده و دولت افغانستان هم به این حقابه متعهد است.

همچنین حسن روحانی، رئیس‌جمهور که با انتقاد از سدسازی‌های بی‌رویه در ترکیه (پروژه گاب و سد ایلیسو) این اقدامات را خطرناک توصیف کرده و بیان می‌کند که باید بسیاری از این‌گونه فعالیت‌ها متوقف شود که دراین‌باره هاکان تکین، سفیر ترکیه در ایران، گفته آنچه ما شاهد آن هستیم، مجموعه‌ای از اتهام‌هایی است که حتی در عالی‌ترین سطوح در ایران علیه ترکیه مطرح می‌شود. ما اعتقاد داریم این اظهارنظرها که ترکیه را مقصر همه چیز از جمله ریزگردها دانسته، از پیشینه علمی کافی برخوردار نیست.

کوفی عنان، دبیر کل اسبق سازمان ملل، منابع آبی را عاملی برای درگیری و جنگ در آینده قلمداد کرده است و انور سادات، رئیس‌جمهور مصر، در سال ۱۹۷۹ اعلام کرده که تنها حالتی که می‌تواند مصر را مجدد درگیر جنگ کند، آب است. بطروس غالی، یکی دیگر از دبیر کلان اسبق سازمان ملل، قبل از قوفش هشدار داد که جنگ بعد در خاورمیانه بر سر آب خواهد بود، نه سیاست و نوری مالکی، نخست‌وزیر عراق، در سال ۲۰۱۲ هشدار داد که در صورت انجام‌نشدن اقدامی سریع برای رفع کمبود منابع آب، ممکن است کشور‌های عربی بر سر این موضوع به جنگ با یکدیگر گرفتار شوند.

عبدالرحمن نجل‌رجیم مغزپژوه

خبرگزاری فرانسه: گزارش بازرس کل در وزارت خارجه آمریکا نشان می‌دهد که مایک پمپئو همسرش در دوره‌ای که وزیر امور خارجه بود (دوره ترامپ)، قواعد اخلاقی را نقض کرده‌اند.آنها متهم هستند در مواردی مثل به‌کردشدن سگ‌شان یا زرزو شخصی رستوران، از کارکنان وزارت خارجه آمریکا استفاده کرده‌اند.

بی‌بی‌سی: یوتیوب حساب تی‌بی جاشوا، واعظ انجیلی تلوزیونی نچریزه را به علت آنچه نفرت‌پراکنی در سخنانش خوانده، به حالت تعلیق درآورده است. «تی‌بی جاشو» از پرطرفدارترین واعظان آفریقااست و هزاران نفر از شخصیت‌های قاره برطرفراد او هستند. آنچه باعث تعلیق حساب یوتیوب او شده، ادعای او برای درمان هم‌جنس‌گرایی است.

دویچه‌وله: آلبرت بورلا، رئیس و مدیرعامل شرکت دارویی فایزر که همراه با شرکت آلمانی بایون‌تک اولین واکسن معتبر علیه کرونا را تولید کرده‌اند، در یک مصاحبه تلوزیونی از سناریویی صحبت کرد که بر اساس آن برای ایمنی بالای بدن می‌توان پس از شش تا ۱۲ ماه دوز سوم برای تقویت سیستم ایمنی بدن در مقابل کرونا تزریق کرد و آن را سالانه تمدید کرد.

اتفاق

اسپوتنیک: بر اساس اظهارنامه مالیاتی منتشرشده ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، در وب‌سایت کرملین مشخص شد که وی سال گذشته درآمدی در حدود ۱۰ میلیون روبل روسیه (۱۳۱ هزار دلار) کسب کرده است. در سال ۲۰۱۹، پوتین ۹.۷۲۶ میلیون روبل (۱۲۸ هزار دلار) درآمد داشت. رئیس‌جمهور روسیه صاحب یک آپارتمان به مساحت ۷۷ مترمربع و یک کاراز (۱۸ مترمربع) است.

بی‌بی‌سی: در حالی که فصل ششم سریال «بیکي بلایندرز» در حال ساخت است، خبر مرگ «هنل مک‌کرووری» همه را در شوک فرو برد. این بازیگر سه قسمت هری پاتر در ۵۲سالگی بر اثر ابتلا به سرطان جان بخت. همسرش دیمن لوویس توییت کرد:«او همان‌طور مرد که زندگی کرده بود، بدون ترس.»

ایسنا: در آبادان مدیران شهرداری و اعضای شورای شهر نام خودشان را در فهرست پاکبان‌های شهر رد کردند تا بتوانند واکسن کرونا بزنند. البته آنها پس از ورود دادستانی ادعا کردند به دلیل ترس، استرس و انصراف تعدادی از پاکبانان داوطلب، «ناچار» به تزریق شدند. این اتفاق به شکل دیگری در علی‌آباد کنترل نیز رخ داده است.